

PARTIJ VOOR DE DIEREN

LELYSTAD

NATUURLIJK

Inleiding

Lelystad is voor iedereen. En iedereen heeft het recht om te wonen. Om door de natuur te wandelen en schone lucht in te ademen. Om jezelf te kunnen zijn. Niet alleen mensen, maar ook dieren. De Partij voor de Dieren durft belangrijke keuzes te maken. En dat is ook nodig!

Wij willen klimaatverandering tegengaan. Wij willen rechten geven aan dieren. De natuur weer laten groeien en bloeien. En we willen dat iedereen een goed en rechtvaardig leven kan hebben. Dat willen wij doen in Lelystad. De Partij voor de Dieren zet alles op alles om te zorgen voor een beter leven voor mens en dier.

Wij zijn heel blij dat we voor het eerst deelnemen aan deze gemeenteraadsverkiezingen in Lelystad en hiermee een stem kunnen geven aan dieren, natuur en klimaat.

Sophia van Rosmalen
Lijsttrekker Lelystad

1

EEN LEEFBARE AARDE

Klimaat, biodiversiteit en energie

We leven op een prachtige planeet die ons alles biedt wat we nodig hebben. Toch maken vervuiling, het verdwijnen van natuur en het gebruik van gif de Aarde steeds onleefbaarder voor mens én dier. We staan voor een klimaat- en natuurcrisis die we nú moeten stoppen.

En dat kan! In Lelystad werken we samen met inwoners, organisaties en ondernemers aan meer natuur, gezonde lucht, schoon water en veilige, schone wijken. De grootste vervuilers laten we meer betalen, terwijl we mensen met een lager inkomen helpen om duurzamere keuzes te maken. Energiebesparing staat daarbij voorop, aangevuld met manieren om energie duurzaam op te wekken.

Zo bouwen we samen aan een groene, eerlijke en sociale toekomst, voor álle Lelystedelingen!

- Lelystad roept de klimaat- en biodiversiteitscrisis uit.
- De gemeente stelt een burgerberaad in om het gemeentebestuur te adviseren om klimaatneutraal te worden.
- Versneld van het gas af (uiterlijk in 2040) en voor iedereen betaalbaar.
- Geen nieuwe vervuilende bedrijven in Lelystad en we verbreken de banden met bestaande vervuilende bedrijven.
- Lelystad blijft inzetten op natuur-inclusief, circulair, energieneutraal en klimaatbestendig bouwen.
- Betere aanpak (zwerf)afval.
- Ondernemers worden geholpen om te verduurzamen en energie te besparen. Bijvoorbeeld geen terrasverwarmers, 's avonds verlichting uit, 's winters deuren sluiten.
- Lelystad wordt gifvrij.
- We lobbyen bij het Rijk tegen de opening van Lelystad Airport voor vakantievluchten.
- Geen enkele Lelystedeling meer in de kou.

2

DIEREN ZIJN ONZE MEDEBEWONERS

Dierenrechten en dierenwelzijn

In Lelystad leven meer dieren dan mensen, maar bij nieuwe plannen worden ze vaak vergeten. Dieren hebben ook recht op een fijne plek, om zich natuurlijk te kunnen gedragen en met respect behandeld te worden.

Daarom wil de Partij voor de Dieren een wethouder voor Dierenrechten & Dierenwelzijn. Lelystad moet álle dieren beter beschermen: huisdieren, landbouwdieren en ook wilde dieren die ziek of gewond raken. We stoppen met de vee-industrie en met het gebruik en doden van dieren voor vermaak, traditie of mode.

Zo geven we ook de dieren in Lelystad eindelijk de stem die ze verdienen.

- We gaan meer doen voor dierenopvang.
- We onderzoeken Rechten van de Natuur voor bepaalde natuurgebieden.
- Hondenbelasting wordt afgeschaft.
- Lelystad verbiedt de jacht op gemeentegrond en ontmoedigt jacht binnen het gehele grondgebied van de gemeente.
- Geen evenementen meer met levende dieren.
- Lelystad wordt koploper op gebied van proefdiervrij onderzoek.
- We willen af van de inzet van paarden en honden bij politie en beveiliging.
- Minima krijgen een tegemoetkoming in de noodzakelijke dierenartskosten. Het chippen, registreren en castreren van katten wordt gratis.
- Meer huizen, minder stallen.
- Bij elk beleid is er aandacht voor dierenrechten en dierenwelzijn.

3

KIES VOOR GROEN

Natuur en biodiversiteit

Natuur is van levensbelang. De mens neemt heel veel ruimte in door de intensieve veehouderij, gebouwen, industrie, wegen en recreatie. Hierdoor is er steeds minder ruimte voor dieren, planten en bomen in Lelystad.

Zonder natuur kunnen we niet leven. Daarom wil de Partij voor de Dieren meer bomen, struiken, bloemen en planten. Gifvrij en goed voor de biodiversiteit. Het moet weer gonzen van de bijen, vlinders en libellen. Bomenkap en onnodig maaien moet stoppen, de natuur moet de ruimte krijgen om te groeien en te bloeien.

Een groen Lelystad is de basis voor een gezonde, gelukkige en toekomstbestendige gemeente.

- Bouwen in het groen, niet doen!
- Kappen met kappen!
De regels worden aangescherpt en er wordt ruimer gecompenseerd.
- Korting op de rioolbelasting voor iedereen met een regenton.
- Meer groene subsidies, zoals groene daken, gevels en tegelwippen.
- Minder verstening, meer vergroening.
- Lelystad wordt eetbaar: meer voedselbossen en pluktuinen.
- Iedere school een groen schoolplein.
- We gebruiken alleen nog inheemse, biologische planten en struiken.
- Onze wateren worden geen plasticsoep.
- Minder versnippering, meer verbinding van natuurgebieden.

4

DE ECONOMIE IN EVENWICHT

Economie, werk, inkomen en bestaanszekerheid

Economische groei is niet de oplossing, maar juist het probleem. Het is nú tijd voor een ander economisch systeem. Geld verdienen ten koste van dieren, natuur en andere mensen moet stoppen. De Partij voor de Dieren kiest voor een schone, eerlijke, duurzame en lokale economie voor alle mensen én dieren waarmee we samenleven.

Een circulaire economie waarin ecocide (schade aan de natuur) en milieuvervuiling worden gestopt. We zuinig omgaan met grondstoffen. En overstappen van een wegwerpeconomie naar een kringlooeconomie, zonder afval! Dus voor vervuilende bedrijven en reclames is geen ruimte meer in Lelystad.

In Lelystad gaan we voor welzijn boven winst, en een economie binnen de grenzen van onze planeet.

- Geen reclame-uitingen meer in de openbare ruimte, om te beginnen met fossiele en vleesreclames.
- We starten een pilot met basisinkomen.
- Stop de verdozing: geen nieuwe grote distributiecentra en datacenters meer.
- Lelystad wordt circulair, alle grondstof worden hergebruikt.
- De vervuiler betaalt: inwoners en bedrijven die veel afval hebben, betalen meer.

5

WONEN IS EEN BASISRECHT

Wonen en bouwen

Een goede woning is een basisrecht voor iedereen. De huidige wooncrisis is het gevolg van jarenlange verkeerde politieke keuzes. De Partij voor de Dieren wil het tekort aan woningen duurzaam oplossen. Lelystad volbouwen is niet de oplossing; dat maakt de gemeente onleefbaar. Wij willen de beschikbare ruimte en woningen eerlijk en betaalbaar verdelen.

We maken ruimte voor extra woningen door de vee-industrie te laten krimpen. Die neemt nu de helft van ons land in beslag. Op die plekken kunnen we nieuwe woningen bouwen en natuur aanleggen. Woningen die betaalbaar zijn en voor iedereen: starters, senioren, alleenwonenden of mensen in alternatieve woonvormen. Minimaal 40% van de huurwoningen moet sociale huur worden. De woningen die we bouwen zijn klimaatneutraal, circulair en natuurinclusief.

- We gaan slimmer om met de bestaande woonruimte, zoals splitsen, optoppen en bijbouwen.
- Lelystad dringt aan op het legaliseren van kraak om leegstand tegen te gaan.
- De gemeente bouwt niet in het buitendijkse gedeelte van Waterfront.
- Meer en betere opvang voor dak- en thuislozen en hun huisdieren.
- We bouwen niet enkel huizen maar ook (groen) voorzieningen.

6

INCLUSIEF, RECHTVAARDIG EN SOLIDAIR

Iedereen doet ertoe

De Partij voor de Dieren wil bouwen aan een samenleving waarin iedereen zich welkom en thuis voelt. In Lelystad is dat helaas niet altijd zo. Te veel mensen hebben het gevoel dat ze er niet bij horen. Vaak wordt de schuld van problemen bij een ander gelegd. Mensen en groepen die het toch al lastig hebben. Ze krijgen te maken met vooroordelen, uitsluiting en geweld; bijvoorbeeld vluchtelingen of transpersonen. Dat is onacceptabel!

Racisme en discriminatie - zichtbaar of onzichtbaar - mogen geen plek hebben in Lelystad. De Partij voor de Dieren staat voor een inclusieve gemeente waarin alle Lelystedelingen kunnen meedoen, ongeacht gender, leeftijd, achtergrond, seksuele voorkeur, beperking, chronische ziekte, neurodivergentie of financiële situatie. In Lelystad gaat de kern zijn:
'Beslis niet over ons, maar met ons.'

- Lelystad bestrijdt alle vormen van racisme en discriminatie.
- De gemeente neemt een eerlijk aandeel in het zorgen voor opvangplekken voor vluchtelingen.
- Lelystad zet in op gratis openbare toiletten die toegankelijk en inclusief zijn.
- De gemeente communiceert in begrijpelijke taal in alle uitingen.
- Alle openbare ruimtes zijn goed toegankelijk, ook voor mensen met een beperking.

7

SCHOON VERKEER

Mobiliteit en bereikbaarheid

Onze gemeente kan zoveel schoner, mooier en gezonder als we ons anders gaan verplaatsen. Daarom willen wij rechtvaardige straten: de auto is niet langer de baas, er komt meer ruimte voor voetgangers, fietsers en het openbaar vervoer. Waar nu nog auto's geparkeerd staan, kan groen groeien en bloeien en kunnen kinderen veilig spelen.

Zo zorgen we voor een rechtvaardige straat met een groene, veilige omgeving voor mensen en dieren en gezonde lucht. Lelystad kiest voor meer schoon openbaar vervoer, dat we gratis maken voor mensen die dat nodig hebben.

- Er komen meer woonerven en leefstraten waar auto's te gast zijn.
- Lelystad Airport gaat niet open voor burgerluchtvaart.
- Lelystad gaat passende maatregelen nemen voor verkeersveiligheid die goed zijn voor mens én dier, zoals effectieve faunapassages, snelheidsverlagingen en controles.
- Gemeente Lelystad gaat samen met de provincie lobbyen voor de Lelylijn en de aanleg van een extra treinstation bij Zuiderhage.
- Lelystad wordt de fiets hoofdstad van Nederland.

8

GEZOND EN VEILIG IN LELYSTAD

Gezondheid, zorg en veiligheid

Iedereen wil een gezond leven. Dat begint met een leefomgeving die uitnodigt om naar buiten te gaan, te bewegen en gezond te eten.

De Partij voor de Dieren kiest voor preventie: voorkomen is beter dan genezen, zowel bij ziekten als bij criminaliteit. Gezonde, biologische plantaardige voeding moet betaalbaar en toegankelijk zijn. Meer groen verlaagt stress en zorgt voor schone lucht.

Zorg moet beschikbaar zijn voor iedereen, zonder lange wachtlijsten en passend bij ieders situatie. Gezondheid gaat ook over mentaal welzijn.

Een sociale, veilige en ontspannen samenleving waarin iedereen zichzelf mag zijn is belangrijk. Lelystad pakt seksueel overschrijdend gedrag en femicide hard aan. Net als andere vormen van geweld. En ook dieren verdienen bescherming. In Lelystad heeft dierenmishandeling geen plek.

- Gezonde schoolontbijt en -lunch voor ieder kind.
- Lelystad moet een volwaardig ziekenhuis, passend bij ons inwoneraantal en doelgroep, garanderen.
- Wandelen, fietsen, buitenspelen en sporten worden gestimuleerd en krijgen volop de ruimte, maar gaan niet ten koste van natuur of groen.
- Lelystad wordt rook- en vapevrij.
- De gemeente moet voldoende zorg dichtbij garanderen.

9

EEN LEVEN LANG LEREN

Onderwijs en cultuur

Goed onderwijs is de basis van een vrije en eerlijke samenleving. Het leert kinderen kritisch denken en bewust omgaan met natuur, klimaat en dieren. Maar niet ieder kind in Lelystad krijgt nu dezelfde kansen. De Partij voor de Dieren wil daarom meer geld naar onderwijs. Scholen krijgen groene, duurzame gebouwen en schoolpleinen. Onderwijs moet niet alleen gaan om cijfers, maar ook om sociale, creatieve en emotionele ontwikkeling.

Iedereen die dat wil, moet een leven lang kunnen leren. Ook kunst en cultuur horen daarbij. Ze maken ons creatief, kritisch en geven nieuwe ideeën. Kunst kan ontroeren, laten nadenken en zorgen voor verandering. Daarom steunen we een sterke cultuursector met eerlijke beloning voor makers, ruimte voor amateurs om zich te ontwikkelen en een divers aanbod voor bezoekers.

- De gemeente investeert in sport, zwemlessen, cultuur, muzieklessen en (onafhankelijke) natuur- en duurzaamheidseducatie op scholen.
- Lelystad ondersteunt scholen bij het faciliteren van lessen over kritisch denken, digitale vaardigheden (inclusief digitale veiligheid) en mediawijsheid.
- Het budget voor kunst, cultuur en erfgoed wordt structureel verhoogd.
- Instellingen die cultuursubsidies van de gemeente krijgen, zetten bij hun activiteiten geen dieren in.
- De parkeerplaats van Lelystad Airport wordt omgebouwd tot een evenemententerrein.

10

SAMIEN, EERLIJK EN OPEN

Democratie, bestuur, digitalisering en privacy

De lokale overheid moet betrouwbaar zijn. Lelystad is geen bedrijf en inwoners zijn geen klanten. Lelystedelingen moeten kunnen meedenken en meebeslissen over hun stad, dorp of buurt.

De gemeente neemt hun mening serieus en beslist open en transparant. Privacy en zeggenschap over eigen gegevens worden goed beschermd.

Samenleven betekent ook oog hebben voor de wereld om ons heen. Oorlog en conflicten ver weg hebben invloed hier. Soms leidt dat tot spanningen tussen inwoners. De gemeente moet dit voorkomen en heeft de plicht om tegen onrecht op te staan.

Iedereen moet zijn stem kunnen laten horen. De Partij voor de Dieren staat voor het demonstratierecht. Vreedzame demonstraties worden in Lelystad ruim ondersteund.

- De gemeente verwerkt niet meer (persoons)gegevens dan strikt noodzakelijk.
- Er komt een (permanent) burgerberaad.
- Digitale diensten worden zoveel mogelijk afgenomen van Nederlandse aanbieders.
- De gemeente is zeer terughoudend in het gebruik van AI vanwege privacy en energie.
- Inwoners kunnen bij de gemeente terecht per post, telefonisch of persoonlijk aan de balie.

**SAMEN ZORGEN WE VOOR
EEN ANDER POLITIEK KLIMAAT.
STEM 18 MAART**

**PARTIJ
VOOR DE
DIEREN**

LELYSTAD

NATUURLIJK